

Propuneri de îmbunătățire a sistemului fișe pe plătitor

1. Alocari cont unic ce conduc la diferente intre situatia contabila si fiscala a contribuabililor si cea existenta in fisa de platitor.

Problema esențială este că plățile făcute de contribuabili la bugetul de stat sunt alocate automat, printr-un algoritm care funcționează în mod diferit față de cele declarate și plătite de contribuabili, din cauza existenței unui cont unic al bugetului de stat. Și cu toate că există un cont unic al bugetului de stat, care colectează impozitele plătite de contribuabili, există și conturi distincte pentru anumite tipuri de impozite și taxe, care de asemenea colectează acele impozite la bugetul de stat. Din acest motiv, de multe ori, contribuabilii nu pot reconcilia plățile de impozite efectuate cu sumele încasate de ANAF, așa cum sunt acestea evidențiate în fișa de plătitor. Asemenea diferențe existente între evidențele contribuabililor, declarate și plătite, și fișa de plătitor ținută de ANAF conduc la sume adiționale de dobânzi și penalități impuse contribuabililor, pentru impozitele pe care aceștia le-au plătit la timp.

Sursa problemelor expuse mai sus este sistemul care alocă plățile de impozite și taxe, iar efectele acestui sistem sunt transpuse în fișa de plătitor sub forma unor sume care nu se regăsesc în contabilitatea și evidențele fiscale ale contribuabililor. Mai mult, această problemă conduce la popririi neașteptate de conturi, iar contribuabilii sunt forțați să plătească sume de bani suplimentare, deși aceștia și-au îndeplinit obligațiile fiscale conform termenelor legale.

Având în vedere efectele descrise mai sus, considerăm că este foarte important ca ANAF să își îmbunătățească sistemul evidenței veniturilor administrate prin fișa de plătitor, astfel încât sumele evidențiate în fișă să se poate reconcilia ușor cu evidențele contribuabililor. De asemenea, ar fi foarte utilă îmbunătățirea sistemului de comunicare între compartimentul care se ocupă de administrarea fișei de plătitor și compartimentul de executări silite din cadrul ANAF, astfel încât să se elimine poprirea nejustificată a conturilor contribuabililor.

2. Actualizarea in timp real a fisei de platitor cu rezultatele deciziilor de solutionare a contestatiilor si cu rezultatelor inspectiilor fiscale de reverificare.

Din acest motiv, au existat situatii in care in urma emiterii deciziei de impunere in urma unei inspectii fiscale de reverificare, ce contine impozite suplimentare de plata, dar care au fost platite de contribuabil in termenul legal, dupa emiterea Deciziei de impunere initiale, sa apara cu sume nestinse in fisa de platitor, desi contribabilul le-a platit in termenul legal.

3. Fisa platitor persoane fizice

- introducerea unei legende/ instructiuni de citire a fisei;
- eliminarea unor informatii nerelevante pentru contribuabil;
- evidentierea foarte clara a soldului fisei - de platit (impartit pe principal si accesorii) sau de restituit;
- actualizarea informațiilor cu platile efectuate intr-o perioada mai scurta decat finalul lunii;

4. Operatiunea de istorizare a datelor din fisa sa includa nu numai debitele, dar si creantele prescrise ale contribuabililor, astfel incat sa ramana in fisa doar sumele (datorii si creante) aflate inca in perioada de prescriptie fiscala ;
5. Fisa fiscala sa poata fi downloadata din SPV intr-un format care sa permita prelucrarea ei (Excel, csv). Cu siguranta exista posibilitatea descarcarii ei in excel, pentru ca nici inspectorii nu ar putea lucra dupa un fisier pdf.
6. Reorganizarea informatiilor cuprinse in fisa, astfel incat aceasta sa fie mai relevanta pentru contribuabil:
 - Sa existe o legenda pentru prescurtari si acronime, sau sa se foloseasca denumiri care sa fie intuitive (dec poate fi decizie, dar si declaratie);
 - Sa fie eliminate (sau ascunse) coloanele care nu prezinta relevanta pentru contribuabili – de ex sunt doua coloane pentru dobanzi si penalitati calculate si neinstitute. La ce servesc aceste coloane ? daca sunt calculate, de ce nu sunt instituite ? exista contribuabili carora nu li se instituie dobanzi, desi ar trebui ? Aceste sume nu pot fi explicate de catre inspectorii ce se ocupa de fisa de platitor, sume "calculate automat" de sistem, dar pe care contribuabilul nu le poate reconcilia cu evidenta sa. Ar trebui furnizate detalii privind modul de calcul al acestora si ce anume reprezinta sau eliminate, dupa caz.
 - Sa fie eliminate liniile de la finalul unui impozit, cele care cumuleaza toate debitele, dobanzile, accesoriile contribuabilului pe acel impozit, de la infiintare si pana in prezent – informatia nu are nicio relevanta si incarca inutil pagina. Daca sunt sume platite, nu mai au ce sa caute in fisa, ele pot aparea intr-o arhiva, in alte baze de date, nu in fisa pe care o consulta si contribuabilul. Nici contribuabilii nu au nevoie de aceasta informatie, ei au propriile lor evidente ;
 - Sa fie eliminate coloanele in care nu apare nimic – de ex, coloana numita « atribut », de la obligatia de plata, care nu are niciodata vreo valoare completata. Apare, in schimb, aceasta informatie, cu valori, la rubrica Incasari (comp, pl, dim), de unde deducem ca reprezinta tipul de incasare – compensare, plata, diminuare. De aceea propunem eliminarea sub-coloanei atribut de la obligatia de plata, pentru a aerisi fisa ;
 - Sa fie eliminata (sau clarificata) coloana modul, unde apare, la unele linii, acronimul SCS. Nu stim ce reprezinta si la ce foloseste ;
 - Sa nu mai apara informatiile privind cele 8-9 conturi unice (sume distribuite, in curs de distribuire, pe diferite bugete, cele simbolizate 9902-9909. Acestea sunt informatii care nu sunt relevante pentru contribuabil si incarca inutil fisa fiscala. In plus, datorita modului de alocare a platilor, contribuabilul nu poate reconcilia sumele din aceste conturi cu evidentele sale.
7. Operatiunile efectuate in fisa ar trebui reconciliate, cu o anumita periodicitate, cu contribuabilul, pentru a evita cazurile « asa le pune sistemul », care in practica au dus, in multe cazuri, la calcul de accesorii, despre care contribuabilii afla atunci cand cer un certificat de atestare. Pentru ca aceasta reconciliere sa fie usoara, o sugestie ar fi ca fisa sa fie incarcata de inspectorii in SPV, contribuabilii sa fie notificati, sa intre si sa o descarce, urmand sa aiba o perioada de cateva zile pentru a verifica. Daca, la expirarea perioadei, contribuabilul nu contesta, atunci reconcilierea se considera a fi efectuata prin acceptare tacita. Ar fi poate necesara o discutie mai ampla asupra posibilitatii ca fisa sa capete caracter de act administrativ-fiscal, pentru ca ea sa poata fi, in anumite cazuri contestata.

8. este nevoie ca autoritatile sa primeasca feedback constructiv si despre resursele umane – inspectorii care opereaza fisa. Sunt multe cazuri in practica in care inspectorii opereaza eronat, cu intarzieri, sau nu ofera informatii contribuabililor care cer lamuriri (in principal referitor la alocarile de sume). Raspunsul standard este « asa le face sistemul », insa acesta nu este multumitor, atata timp cat contribuabilul nu are nicio posibilitate sa controleze sistemul, nici macar sa verifice. Aceasta atitudine a unor inspectorii de la evidenta pe platitor a generat in practica multe cazuri in contribuabilii au platit accesorii, au avut conturile blocate.
9. O alta problema se refera la faptul ca ANAF nu scade din evidenta fiscala sumele platite cu titlu de amenzi decat dupa ce contribuabilul aduce PV de amenda pe care l-a platit. Acest lucru nu este normal, atata timp cat ANAF vede incasarea cu titlu de amenda, ar trebui sa ceara si sa primeasca PV de la autoritatea care a aplicat amenda. Asa cum aceasta autoritate stie sa trimita amenda neplatita la ANAF in executare silita, tot asa trebuie sa stie sa trimita si PV de amenda. Nu este obligatia contribuabilului sa trimita acest document la ANAF, autoritatile ar trebui sa colaboreze intre ele.
10. Sumele pe care contribuabilii le-au platit in plus si pe care le cer la restituire/compensare nu se pot restitui decat dupa prezentarea unui dosar voluminos, care include copii dupa OP si declaratii. Aceste documente déjà exista la ANAF (declaratiile) si atata timp cat sumele apar pe plus in fisa, este clar ca au ajuns acolo pe baza unui OP (nu discutam de supra-solviri). De ce mai este nevoie sa prezinte aceste documente ? cererea de restituire/compensare trebuie sa poata fi trimisa simplu, electronic, in SPV, iar restituirea trebuie facuta la fel de simplu. In practica exista cazuri in care chiar pentru sume de restituit exista sentinta judecatoreasca definitiva si irevocabila, inspectorii cer dosare in care sa apara OP-urile si declaratiile depuse, ceea ce este nepermis. Asa cum ANAF executa imediat contribuabilul pe baza unei sentinte judecatoresti, tot asa trebuie sa procedeze si ANAF in cazul in oglinda.
11. Posibilitatea obtinerii mai rapide a certificatelor de atestare fiscala pentru sediile secundare (acum trebuie depus un dosar la fiecare oficiu ANAF din orasul unde este sediul). Cei de la ANAF au spus ca ele se pot descarca din SPV, dar nu functioneaza. In plus, ar trebui integrate in SPV toate administratiile financiare din tara, astfel ca un contribuabil cu sute de puncte de lucru sa nu fie nevoit sa depuna sute de dosare, asa cum se intampla acum. Si ar trebui sa existe aceeasi posibilitate si pentru taxele locale, nu doar pentru cele la bugetul de stat. Acum ele nu sunt integrate, nici pentru persoane fizice, nici pentru persoane fizice. Ar trebui ca un contribuabil sa vada in SPV toate taxele pe care le plateste autoritatilor, indiferent ca sunt la bugetul de stat sau la bugetele locale.
12. Rezolvarea situatiei fiselor sintetice totale unde ANAF alocata raportarea trimestriala (in scopuri de 112) desi inregistrarea se face cu declarare lunara (motivul e similar “ asa alocata sistemul, nu poate altfel sa fie setat in soft”).
13. Mutarea domiciliului fiscal de la o administratie la alta - proces greoi, cu multe drumuri la autoritati. Poate fi imbunatatit substantial prin sistemele lor informatice;
14. Corelarea celor doua sisteme informatice pe care le are ANAF si in care opereaza mai multi inspectorii, dar nefiind momentan corelate intre ele la nivel de informatii finale puse la dispozitia contribuabililor;

15. E importanta corelarea bazelor de date de declaratii si plati cu sistemul automat de generare somatii/ notificari ale biroului de executari astfel incat sa se evite transmiterea de somatii desi obligatiile sunt stinse;
16. E importanta corelarea bazei ANAF cu sistemul informatic al Trezoreriei (pentru a gestiona platile si dovada platilor – fara prezentarea de catre contribuabil a OP-urile atestand platile facute) – ar scuti necesitatea de verificari paralele la ANAF si Trezorerie;
17. Solutionare problemelor de sistem la generarea de certificate de atestare fiscala (de ex se emite certificat pana la octombrie 2018 si in ianuarie 2019 primeste poprire ca s-au instituit retroactiv obligatii accesorii desi contribuabilul nu a raportat nimic retroactiv);
18. Alocarea banilor aleatoriu din contul unic cu titlu de impozit catre CAS si CASS - o mare hiba de sistem;
19. Fisele sintetice, la momentul in care pentru o anumita suma datorata incep sa se acumuleze dobanzi si penalitati, iar printr-o plata ulterioara acestea sunt stinse, in timp ce obligatia principala ramane doar partial acoperita, sa fie evidentiata exact suma care a fost alocata pentru stingerea acestor obligatii accesorii, respective suma datorata pentru obligatia principala actuala.

Exemplu:

Impozit datorat septembrie – 10,000 RON

Plata realizata cu 10 zile intarziere – Penalitati acumulate – 36 RON

Impozit datorat octombrie – 10,000 RON

Plata realizata in timp, insa alocat pe principal doar 9,964 RON

Obligatie restanta – 36

20. Optiunea de depunere in format electronic a formularelor 224.
21. Eficientizarea procesului de inregistrare fiscala a persoanelor fizice si posibilitatea de depunere in format electronic a formularelor 020, 050, 070.
22. **Reglementarea unei proceduri de administrare fiscală în cadrul căreia contribuabilul să poată contesta informațiile din fișa fiscală, solicitând rectificarea acestora în sensul reflectării situației fiscale reale de la nivelul contribuabilului și a dispozițiilor legale aplicabile.**

În prezent, corectarea informațiilor din fișa fiscală are loc de-o manieră mai mult sau mai puțin formală, în cadrul unor discuții dintre reprezentanții contribuabililor și inspectorul de fișă, iar dezavantajul major al acestei stări de fapt este că soluțiile adoptate sau refuzul de a adopta anumite soluții nu pot fi contestate de contribuabil (e.g. refuzul de a elimina sume prescise din evidență, de a implementa soluțiile de anulare a actelor administrativ fiscale, de a elimina din evidența fiscală accesoriile aferente titlurilor de creanță anulate).

Pentru aceste cazuri, în care există divergență între contribuabil și inspectorii de fișă, este necesară instituirea unei proceduri de administrare care să lămurească cel puțin următoarele aspecte:

- (1) Forma procedurală pe baza căreia procedura de corectarea a evidenței fiscale poate să fie demarată de contribuabil (eventuale detalieri privind conținutul minimal al cererii contribuabilului);
- (2) Stabilirea unor pași procedurali clari ce trebuie urmați pentru soluționarea cererii (eventual instituirea posibilității administrării unei probe cu expertiza de specialitate - sau reglementarea posibilității de a fi demarate diverse forme de control fiscal – dacă acestea s-ar dovedi necesare pentru soluționarea cazurilor cu natură complexă);
- (3) Reglementarea soluțiilor ce pot fi adoptate în rezolvarea cererii contribuabilului;
- (4) Regimul juridic al actelor ce urmează a fi adoptate în soluționarea cererilor contribuabililor prin calificarea acestora în mod expres ca fiind *acte administrative fiscale*, susceptibile de a fi contestate, mai întâi în procedură administrativă și ulterior în fața instanțelor de judecată;
- (5) Regimul căilor de atac.

23. Publicarea actelor pe baza cărora funcționează sistemul de administrare a creanțelor fiscale.

Sistemul de administrare a creanțelor fiscale funcționează, și în prezent, pe baza unor ordine nepublicate în Monitorul Oficial de mai bine de 10 ani – eg. OMEF nr. 2144/2008 și nr. 1722/2004.

Nepublicarea acestor administrative cu caracter normativ atrage inopozabilitatea lor în raporturile cu contribuabilii, care teoretic nu ar avea obligația să le respecte și cărora nu le-ar putea fi opuse.

Cu toate acestea, ordinele respective sunt invocate frecvent de către organele de soluționare a contestațiilor, cu precădere în situațiile în care conținutul respectivelor reglementări le este favorabil.

Pe de altă parte, pentru contribuabil este anevoios să reclame în fața instanțelor de judecată o eventuală nerespectarea a regulilor ce guvernează sistemul de administrare a creanțelor fiscale, de vreme conținutul actelor normative nu a fost adus la cunoștință publică într-o manieră oficială.

Pentru asigurarea egalității de arme și pentru o bună administrare fiscală este necesară publicarea respectivelor acte administrative cu caracter normativ.

24. Fisa pe platitor- sa se poata face extragerea datelor numai pentru o anumita perioada (ultimul an sau orice perioada de interes). Nu intereseaza toata istoria din fisa; inspectorii trebuie a tipareasca zeci de pagini; la fel si contribuabilu rebuie sa verifice prin sute de pagini de istorie.
25. Schimbarea denumirii societatii si a denumirii punctelor de lucru inregistrate fiscal sa se faca automat de catre ANAF, pe baza informatiei primite automat de la ONRC. La momentul actual, schimbarea denumirii societatii mama la ANAF se face pe baza formular 010, in care se recompleteaza datele de vector fiscal si se ataseaza: copie CUI, hotarare AGA de schimbare denumire, Certificat inregistrare mentiuni de schimbare a denumirii, extras ONRC act constitutiv, desi informatia privind schimbarea denumirii este actualizata automat in sistemul ANAF de catre ONRC.

26. Mai mult, pentru fiecare punct de lucru trebuie prezentat același set de documente plus formularul 060, deși un punct de lucru nu poate avea altă denumire decât firma mamă.
27. Să se renunțe la eliberarea certificatului de înregistrare în scop de TVA pe format hartie. Existența înregistrării în scop de TVA se poate verifica online, deci certificatul pe format hartie este redundant. Eventual acesta se poate scoate online din SPV. Schimbarea denumirii societății pe certificatul de înregistrare în scop TVA să se facă automat ca urmare a înregistrării cererii de înscriere mențiuni a registrului comerțului și eliberării CUI de către ONRC. Vechiul certificat nu mai are nici o valoare, deci nu ar mai trebui predat fizic la ANAF (sau declarat pierdut).
28. Certificatele de rezidență fiscală să poată fi scoase automat din SPV, așa cum se procedează în multe țări EU.